

RIKSREVISOR: JAN LANDAHL

DATUM: 2014-04-23

PROJEKTLEDARE: PHILIPPE JOLLY, TEL: 08-5171 40 26

PRESSEKRETERARE: PERNILLA ELDBLOM, TEL: 08-5171 42 00

Stödet till anhöriga som vårdar närstående bör utvecklas

Många anhöriga tvingas ibland ta ett större ansvar för en närståendes vård och omsorg än de orkar med. Samtidigt får de inte den stöd från det offentliga som de behöver. Regeringen bör därför göra mer för att förbättra förutsättningarna för kommuner och landsting att ge ett gott stöd till de anhöriga.

Riksrevisionens granskning visar att staten inte har gjort tillräckligt för att anhöriga som vårdar närstående ska få ett stöd som motsvarar deras behov. Regeringen har ändrat i socialtjänstlagen och gett kommunerna ekonomiskt bidrag för att bygga upp anhängstödets men enligt Riksrevisionens mening bör stödet utvecklas ytterligare.

Anhöriga upplever att åtgärder som höjer kvaliteten i vården och omsorgen är det som i störst utsträckning skulle underlätta för dem. I intervjuer med anhöriga som gjorts under granskningen säger många att de tar på sig ett större ansvar än de själva vill på grund av brister i vården och omsorgen.

Det är också viktigt att stödet till de anhöriga blir mer individanpassat och flexibelt. Kommunernas stöd är mest utbyggt inom äldreomsorgen där en äldre pensionerad make eller maka ger omsorg till sin partner. Men anhöriga som ger stöd kan vara även till exempel förvärvsarbetande och anhöriga till personer med psykisk ohälsa, cancer eller funktionsnedsättningar. Även dessa grupper behöver ett stöd som passar deras behov.

- Regeringen bör ta ett större ansvar för att ge kommunerna och landstingen goda förutsättningar att ge stöd till anhöriga som vårdar närstående. Det kan handla om att ge tydligare uppdrag, att öka kunskapen om de anhöriga och deras behov och att det finns utbildningar för personalen, säger riksrevisor Jan Landahl.

Riksrevisionen rekommenderar regeringen att överväga att förtydliga socialtjänstlagen. Regeringen bör också överväga att anpassa socialförsäkringssystemet och arbetsmarknadslagstiftningen för att göra det lättare för anhöriga att förena omsorg av anhöriga med arbete.

Bakgrund

Det kan vara så många som 1,3 miljoner anhöriga i Sverige som ger vård och omsorg till närstående. Detta ska vara frivilligt och ett stöd till det offentliga insatser. I praktiken är det dock tvärtom, att den offentliga vården och omsorgen är ett komplement till de anhörigas insatser. Undersökningar visar att anhörigas hälsa, ekonomi, arbetssituation, fritid och relationer kan påverkas negativt av omsorgen till närstående. Sedan 1999 har staten satsat cirka 2 miljarder kronor på att utveckla stödet till anhöriga i kommunerna.

Ladda ned eller beställ rapporten

Rapporten *Stödet till anhöriga omsorgsgivare (RiR 2014:9)* kan laddas ned eller beställas från Riksrevisionens webbplats. Här finns även pressmaterial, högupplösta bilder, figurer och diagram.

http://www.riksrevisionen.se/2014_9_nyhet